

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
протокол № 2 від 30.08. 2022р.
завідувачка кафедри

(Наталія КАБЕЛЬНИКОВА)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ОСНОВИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Освітня програма «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Спеціальність **013 Початкова освіта**

Галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

Івано-Франківськ 2022

1. Опис курсу

Назва освітньої компоненти	Основи інклюзивної освіти
Викладач (і)	Кабельнікова Наталія Володимирівна, кандидатка педагогічних наук, доцентка
Посилання на сайт	
Контактний тел..	
Е-mail викладача:	nkabelnikova@ksu.ks.ua
Графік консультацій	середа, 15.00 або у призначений час
Методи викладання	лекційні та практичні заняття, презентації, тестові завдання, диференційовані та індивідуальні завдання

2. Анотація до курсу

Освітня компонента орієнтована на вивчення дітей молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами та організаційно-педагогічних умов реалізації психолого-педагогічного супроводу учнів з особливим освітніми потребами в умовах загальноосвітнього середовища. Особливу увагу під час вивчення курсу спрямовано на аналіз особливих освітніх потреб молодших школярів, які потребують інклюзивної форми навчання, вивчення міжнародної та української нормативно-правової бази інклюзивної освіти, створенню індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами. Освітня компонента спирається на одержані знання з таких дисциплін, як «Психологія загальна і вікова», «Психологія педагогічна», «Шкільна психодіагностика», «Дидактика», «Теорія виховання», окремі теми можуть бути використані під час вивчення методик навчання освітніх галузей: «Мови і літератури», «Математика», природничої освітньої галузі, здоров'язберезувальної освітньої галузі.

3. Мета курсу: сформувати у майбутніх вчителів початкових класів професійні компетентності ефективної організації та реалізації освітнього процесу залежно від потреб учнів класу, у тому числі інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами.

4. Цілі курсу: в результаті вивчення дисципліни студент має володіти теоретичними знаннями щодо:

- причин, механізмів та симптоматики порушень психофізичного розвитку дітей молодшого шкільного віку,
- категорій дітей з особливими освітніми потребами;
- міжнародного та вітчизняного нормативно-правового забезпечення інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти;
- проявів особливих освітніх потреб учнів та можливих ресурсів освітнього закладу щодо їх задоволення;

- структури та змістового наповнення програми індивідуального розвитку учня з особливими освітніми потребами;
- методів, прийомів та форм реалізації диференційованого підходу та індивідуалізації навчання учнів з особливими освітніми потребами в умовах загальноосвітнього середовища;

уміннями та навичками:

- визначати і враховувати в освітньому процесі вікові особливості учнів; здатність визначати і враховувати в освітньому процесі індивідуальні особливості учнів;
- використовувати стратегії індивідуального планування розвитку учнів з особливими освітніми потребами;
- застосовувати методи, прийоми й форми роботи з учнями з особливими освітніми потребами, які сприяють створенню ситуації успіху під час навчання, розвитку позитивної самооцінки учнів, мотивації до навчання.

Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення курсу студент має опанувати компетентностями

Загальними:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальними:

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язберезувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовнолітературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язберезувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.

СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.

Програмними результатами вивчення дисципліни є:

ПР 6. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР 7. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формування, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПР 10. Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

ПР 14. Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.

ПР 15. Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.

ПР 16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

5. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Форма контролю
Кількість годин – 90 (3 кредити)	16	16	58	екзамен

6. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
2022-2023	3	Початкова освіта	2	Нормативний

7. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Мультимедійні засоби (проектор), презентації

8. Політика курсу. Лекції з дисципліни студент має відвідувати обов'язково. Опанування освітньою компонентою у разі пропуску 50% занять, у тому числі, що були проведені дистанційно, без поважної причини, буде оцінено на FX. На сайті KSU online викладено додаткові матеріали, відео та презентації до кожної теми. На практичних заняттях необхідно є активна участь в обговоренні питань, заохочується висловлення та аргументація власної точки зору з проблеми або питання. Студент має володіти спеціальною термінологією у межах теми, вільно користуватися знаннями із раніше вивчених дисциплін, наводити приклади. Обов'язковим є підготовка 2-х самостійних робіт, які студент має виконати в установлені терміни. Особливу увагу необхідно звернути на дотримання Кодексу доброчесності. Студент несе відповідальність за запозичення матеріалів інших авторів (з інтернет-джерел, у однокласників тощо). У разі виявлення плагіату робота оцінюється на 0 балів без надання можливості перескладання. Відповідно, загальна оцінка за курс буде знижена.

9. Схема курсу

Тиждень, дата, кількість годин	Тема, загальний план	Форма навчального заняття	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 11)	Завдання	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1. Діти з порушеннями психофізичного розвитку як учасники інклюзивного навчання					

<p>Тиждень А 2 академічних години</p>	<p>Тема 1.1.Причини виникнення порушень розвитку у дітей 1. Класифікація етіологічних факторів за напрямом впливу. 2. Класифікація патологічних факторів за часом впливу. 3. Загальні закономірності психічного розвитку. 4. Загальні закономірності порушеного розвитку.</p>	<p>лекція</p>	<p>6; 8; 10; 11</p>	<p>Володіти матеріалом лекції</p>	
<p>Тиждень Б 2 академічних години</p>	<p>Тема 1.1.Причини виникнення порушень розвитку у дітей 1. Класифікація етіологічних факторів за напрямом впливу. 2. Класифікація патологічних факторів за часом впливу. 3. Загальні закономірності психічного розвитку. 4. Загальні закономірності порушеного розвитку.</p>	<p>практичне</p>	<p>6; 8; 10; 11</p>	<p>1. Проаналізувати причини виникнення порушень розвитку (за спрямованістю впливу та за часом впливу), охарактеризувати їх вплив на різних етапах онтогенезу. 2. Розкрити критичні періоди розвитку функціональних систем 3. Провести диференціацію гетерохронії дозрівання функціональної системи від асинхронії її розвитку. 4. Підготувати презентацію про вплив одного (на вибір) патогенного фактору на виникнення відхилень у психічному або (та фізичному) розвитку дитини. 5. Розкрити загальні закономірності психічного розвитку в нормотипових умовах та за порушеного розвитку</p>	<p>5</p>

<p>Тиждень А 2 академічних години</p>	<p>Тема 1.2. Категорії дітей з порушеннями розвитку. Діти з інтелектуальною недостатністю та діти з вадами мовлення</p> <p>1. Поняття «дитина з порушеннями психічного або (та) фізичного розвитку». Термінологія. Загальна характеристика.</p> <p>2. Класифікація порушень розвитку. Категорії дітей з порушеннями психофізичного розвитку.</p> <p>3. Діти з розумовою відсталістю: психолого-педагогічна характеристика, особливості навчання.</p> <p>4. Діти із затримкою психічного розвитку (ЗПР): психолого-педагогічна характеристика, особливості навчання.</p> <p>5. Діти з порушеннями мовленнєвого розвитку: психолого-педагогічна характеристика, особливості навчання.</p>	<p>лекція</p>	<p>2; 5; 6; 7</p>	<p>Володіти матеріалом лекції</p>	<p>5</p>
<p>Тиждень Б 2 академічних години</p>	<p>Тема 1.2. Категорії дітей з порушеннями розвитку. Діти з інтелектуальною недостатністю та діти з вадами мовлення</p> <p>1. Поняття «дитина з порушеннями психічного або (та)</p>	<p>практичне</p>	<p>2; 5; 6; 7</p>	<p>1. Визначити стани, які схожі на розумову відсталість, але не є нею. 2. Чи можливо говорити про корекцію при навчанні розумово відсталих. 3. Дати визначення поняттю</p>	

	<p>фізичного розвитку». Термінологія. Загальна характеристика.</p> <p>2. Класифікація порушень розвитку. Категорії дітей з порушеннями психофізичного розвитку.</p> <p>3. Діти з розумовою відсталістю: психолого-педагогічна характеристика, особливості навчання.</p> <p>4. Діти із затримкою психічного розвитку (ЗПР): психолого-педагогічна характеристика, особливості навчання.</p> <p>Діти з порушеннями мовленнєвого розвитку: психолого-педагогічна характеристика, особливості навчання</p>			<p>„ЗПР”. Поясніть, чим відрізняється ЗПР від розумової відсталості.</p> <p>4. Назвіть патогенні фактори, що впливають на психічний розвиток дитини.</p> <p>5. Назвати ендogenous фактори, що спричиняють мовленнєві порушення у дітей та дорослих.</p> <p>6. Назвати екзогенні та ендogenous фактори, що спричиняють мовленнєві порушення у дітей та дорослих.</p> <p>7.</p>	
<p>Тиждень А</p> <p>2</p> <p>академічних</p> <p>години</p>	<p>Тема 1.3. Діти з порушеннями аналізаторних систем та діти з порушеннями поведінки</p> <p>1. Діти з порушенням слуху: психолого-педагогічна характеристика, особливості навчання.</p> <p>2. Діти з порушеннями зору: психолого-педагогічна характеристика, особливості навчання.</p> <p>3. Діти із раннім дитячим аутизмом (РДА): психолого-педагогічна характеристика,</p>	лекція	2; 5; 6; 7		

	<p>особливості навчання.</p> <p>4. Діти із синдромом гіперактивності та дефіцитом уваги: психолого-педагогічна характеристика, особливості навчання.</p>				5
Тиждень Б 4 академічних години	<p>Тема 1.3. Діти з порушеннями аналізаторних систем та діти з порушеннями поведінки</p> <p>1. Діти з порушенням слуху: психолого-педагогічна характеристика, особливості навчання.</p> <p>2. Діти з порушеннями зору: психолого-педагогічна характеристика, особливості навчання.</p> <p>3. Діти із раннім дитячим аутизмом (РДА): психолого-педагогічна характеристика, особливості навчання.</p> <p>4. Діти із синдромом гіперактивності та дефіцитом уваги: психолого-педагогічна характеристика, особливості навчання.</p>	практичне	2; 5; 6; 7	<p>1. Пояснити, чому дитячий церебральний параліч відноситься до порушення аналізаторних систем.</p> <p>2. Проаналізувати причини, механізми порушень розвитку та розкрити клініко-психолого-педагогічні особливості дітей з порушеннями психофізичного розвитку.</p> <p>3. Розкрити особливості прояву РДА у дітей.</p> <p>4. Пояснити, чому діти з синдромом дефіциту уваги та гіперактивності мають специфічні труднощі навчання.</p> <p>5. Заповнити таблицю: «Порівняльна характеристика дітей з порушеннями психофізичного розвитку»</p>	
Останній тиждень жовтня	Тема 1.4. Вітчизняний та закордонний досвід організації та впровадження інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами	самостійна робота	3; 5; 6; 7	1. Підготувати презентацію з теми «Порівняльний аналіз організації інклюзивного навчання в Україні та (інша країна на вибір)» Вміти аргументовано представити матеріал.	10

	<p>1. Особливості впровадження інклюзивного навчання в Україні. Переваги та недоліки інклюзивного навчання дітей з порушеннями розвитку.</p> <p>2. Досвід впровадження інклюзивного навчання у Європейських країнах.</p> <p>3. Досвід впровадження інклюзивного навчання у США та Канаді.</p>				
Змістовий модуль 2. Реалізація інклюзивного навчання в умовах закладів загальної середньої освіти					
Тиждень А 2 академічних години	<p>Тема 2.1. Інклюзія – стратегія міжнародного та українського законодавства</p> <p>1. Визначення понять «інклюзія», «інтеграція», «порушення психофізичного розвитку», «особливі потреби» та ін. Історія спеціальної освіти та інклюзії.</p> <p>2. Соціальна та медична моделі порушень розвитку.</p> <p>3. Основні принципи інклюзивної освіти.</p> <p>4. Міжнародна політика і законодавча база інклюзивної освіти. Освітні закони України.</p>	лекція	3; 5; 6; 7	Володіти матеріалом лекції	5

<p>Тиждень Б 2 академічних години</p>	<p>Тема 2.1. Інклюзія – стратегія міжнародного та українського законодавства</p> <p>1. Визначення понять «інклюзія», «інтеграція», «порушення психофізичного розвитку», «особливі потреби» та ін. Історія спеціальної освіти та інклюзії.</p> <p>2. Соціальна та медична моделі порушень розвитку.</p> <p>3. Основні принципи інклюзивної освіти.</p> <p>4. Міжнародна політика і законодавча база інклюзивної освіти.</p> <p>5. Освітні закони України.</p>	<p>практичне</p>	<p>3; 5; 6; 7</p>	<p>1. Назвіть і проаналізуйте основні міжнародні документи в галузі прав осіб з порушеннями психофізичного розвитку.</p> <p>2. Розкрийте основні принципи інклюзивної освіти, задекларовані у Саламанкській декларації.</p> <p>3. Визначте, які статті Закону «Про освіту» сприяють розбудові інклюзивної освіти в Україні.</p> <p>4. Охарактеризуйте основні міжнародні документи ООН і ЮНЕСКО в галузі прав осіб з порушеннями психофізичного розвитку. Підготувати презентацію</p>	
<p>Тиждень А 2 академічних години</p>	<p>Тема 2.2 Корекційно-розвивальна робота як складова інклюзивної освіти</p> <p>1. Корекційно-розвивальна робота та її значення у процесі навчання дітей із порушеннями психофізичного розвитку.</p> <p>2. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами та її діяльність в умовах інклюзивного освітнього закладу.</p> <p>3. Співпраця фахівців як умова успішності інклюзивного навчання дитини з особливими освітніми потребами.</p>	<p>лекція</p>	<p>1; 2; 5; 6; 7</p>	<p>Володіти матеріалом лекції</p>	<p>5</p>

<p>Тиждень Б 2 академічних години</p>	<p>Тема 2.2 Корекційно-розвивальна робота як складова інклюзивної освіти</p> <p>1. Корекційно-розвивальна робота та її значення у процесі навчання дітей із порушеннями психофізичного розвитку.</p> <p>2. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами та її діяльність в умовах інклюзивного освітнього закладу.</p> <p>3. Співпраця фахівців як умова успішності інклюзивного навчання дитини з особливими освітніми потребами.</p>	<p>практичне</p>	<p>1; 2; 5; 6; 7</p>	<p>1. Назвати фундаментальні положення психології, на яких будується корекція психічного розвитку.</p> <p>2. Визначити стратегічну мету й завдання корекційно-розвиткової роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії.</p> <p>3. Розкрити методичні вимоги до складання корекційних програм.</p> <p>4. Обґрунтувати вибір форми роботи, режиму проведення занять.</p> <p>5. Назвати вимоги до комплектування груп дітей з особливими потребами для проведення корекційної роботи.</p>	
<p>Тиждень А 2 академічних години</p>	<p>Тема 2.3. Проблеми родинного виховання дітей із особливими освітніми потребами</p> <p>1. Сім'я і її роль у соціалізації дитини з особливими потребами.</p> <p>2. Роль батьків у підготовці дитини з ООП до навчання у загальноосвітній школі.</p> <p>3. Батьки та інклюзія. Конфіденційність інформації про дитину.</p> <p>4. Роль батьків в оцінюванні</p>	<p>лекція</p>	<p>2; 5; 6; 7</p>	<p>Володіти матеріалом лекції</p>	

	своєї дитини. 5. Шляхи оптимізації процесу включення дитини з ООП в загальноосвітнє середовище				
Тиждень Б 2 академічних години	Тема 2.3. Проблеми родинного виховання дітей із особливими освітніми потребами 1. Сім'я і її роль у соціалізації дитини з особливими потребами. 2. Роль батьків у підготовці дитини з ООП до навчання у загальноосвітній школі. 3. Батьки та інклюзія. Конфіденційність інформації про дитину. 4. Роль батьків в оцінюванні своєї дитини. 5. Шляхи оптимізації процесу включення дитини з ООП в загальноосвітнє середовище.	практичне	2; 5; 6; 7	1. Розкрити роль сім'ї у соціалізації дитини з особливими потребами. 2. Охарактеризувати стилі сімейного виховання. Обґрунтувати найбільш оптимальний стиль саме у родині, де виховується дитина з ООП 3. Пояснити роль батьків у підготовці дитини з ООП до навчання у загальноосвітній школі. 4. Обґрунтувати взаємовідношення між батьками та інклюзією. Пояснити необхідність дотримання конфіденційності інформації про дитину. 5. Розкрити роль батьків в оцінюванні своєї дитини. 6. Визначити та обґрунтувати шляхи оптимізації процесу включення дитини з ООП в загальноосвітнє середовище. Навести конкретні приклади.	5

<p>Тиждень А 2 академічних години</p>	<p>Тема 2.4. Індивідуальна програма розвитку дитини та її складові</p> <p>1. Індивідуальна програма розвитку як освітній маршрут дитини з особливими освітніми потребами.</p> <p>2. Необхідність використання індивідуальної програми розвитку у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.</p> <p>3. Процедура розробки індивідуальної програми розвитку, вимоги до її реалізації.</p> <p>4. Адаптація та модифікація освітнього середовища для дітей з ООП.</p>	<p>лекція</p>	<p>6; 7; 10</p>	<p>Володіти матеріалом лекції</p>	
<p>Тиждень Б 2 академічних години</p>	<p>Тема 2.4. Індивідуальна програма розвитку дитини та її складові</p> <p>1. Індивідуальна програма розвитку як освітній маршрут дитини з особливими освітніми потребами.</p> <p>2. Необхідність використання індивідуальної програми розвитку у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.</p> <p>3. Процедура розробки індивідуальної програми розвитку,</p>	<p>практичне</p>	<p>6; 7; 10</p>	<p>1. Обґрунтувати необхідність використання ІПР в роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.</p> <p>2. Розкрити особливості складання ІПР.</p> <p>3. Обґрунтувати співпрацю з батьками як з рівноправними членами команди.</p> <p>4. Охарактеризувати складові ІПР як основного документу, що регламентує якість та кількість надання освітньо-корекційних послуг, особливості її складання,</p>	<p>5</p>

	<p>вимоги до її реалізації.</p> <p>4. Адаптація та модифікація освітнього середовища для дітей з ООП.</p>			<p>етапи підготовки та вимоги до підписання.</p> <p>5. Пояснити, чим відрізняється адаптація та модифікація в освітньому просторі дітей з ООП. Навести приклади адаптації та модифікації.</p>	
<p>Тиждень А</p> <p>2 академічних години</p>	<p>Тема 2.5. Рівні підтримки учнів з особливими освітніми потребами</p> <p>1. Процедура визначення рівнів підтримки учнів з ООП.</p> <p>2. Характеристика 1 рівня підтримки.</p> <p>3. Характеристика 2 рівня підтримки.</p> <p>4. Характеристика 3 рівня підтримки.</p> <p>5. Характеристика 4 рівня підтримки.</p> <p>6. Характеристика 5 рівня підтримки.</p>	лекція	1; 2; 5; 6; 7	Володіти матеріалом лекції	
<p>Тиждень Б</p> <p>2 академічних години</p>	<p>Тема 2.5. Рівні підтримки учнів з особливими освітніми потребами</p> <p>1. Процедура визначення рівнів підтримки учнів з ООП.</p> <p>2. Характеристика 1 рівня підтримки.</p> <p>3. Характеристика 2 рівня підтримки.</p> <p>4. Характеристика 3 рівня підтримки.</p> <p>5. Характеристика 4 рівня підтримки.</p> <p>6. Характеристика 5 рівня підтримки.</p>	практичне	1; 2; 5; 6; 7	<p>1. Розкрити процедуру визначення рівнів підтримки учнів із ООП.</p> <p>2. Розкрити функції інклюзивно-ресурсного центру у визначенні особливостей навчання учнів з ООП.</p> <p>3. У таблиці систематизувати інформацію щодо реалізації рівнів підтримки учнів з ООП у процесі їх навчання у закладах загальної середньої освіти.</p>	5

	підтримки.				
Перший тиждень травня	<p>Тема 2.6. Організація роботи асистента вчителя та тьютора в класі з інклюзивною формою навчання</p> <p>1. Асистент вчителя. Функціональні обов'язки асистента вчителя.</p> <p>2. Поняття «тьютор», роль тьютора у супроводі дитини з особливими освітніми потребами, обов'язки тьютора, відмінності між тьютером дитини та асистентом вчителя.</p> <p>3. Історія тьюторства.</p> <p>4. Принципи та функції тьюторського супроводу. Типи тьюторських практик та напрями роботи тьютора.</p> <p>5. Взаємозв'язок асистента вчителя та тьютора дитини з іншими учасниками команди (вчителем, дитиною із особливими освітніми потребами, з батьками).</p>	самостійна робота	5; 6; 7; 9; 11; 12	<p>1. Бути готовим дати відповідь на питання теоретичної частини заняття.</p> <p>2. Підготувати презентацію до одного з пунктів теоретичної частини.</p>	10

10. Система оцінювання та вимоги

Політика щодо подолання академічної неуспішності: негативну оцінку можна підвищити, для цього студенту надається одна спроба. Якщо студент не засвоїв тему, пропустивши з поважної причини заняття - він може одержати консультацію у викладача та скласти тему. Ідентичні роботи, представлені різними студентами не оцінюються (зараховується 0 балів за кожну роботу). Додаткові бали (максимально 5) студент може набрати за рахунок неформальної освіти в межах освітньої траєкторії курсу (проходження вебінару, курсу підвищення

кваліфікації тощо з одержанням відповідного сертифіката та наданням покликання на веб-сторінку). За аудиторну та самостійну роботу (дві теми) студент максимально може одержати 60 балів, за екзамен – 40 балів. Максимальний бал за заняття студент одержує у разі вільного володіння матеріалом зі всіх питань плану заняття, спеціальною термінологією, активної участі в обговоренні питань та виконання завдань за планом заняття, при цьому висловлює аргументовано власну думку щодо досліджуваного явища, аналізує, співставляє та порівнює, використовує додаткові джерела інформації.

Змістовий модуль 1. Діти з порушеннями психофізичного розвитку як учасники інклюзивного навчання

Максимальна кількість балів – 25. За кожен тему студент може одержати максимально 5 балів + 10 балів за самостійну роботу.

Змістовий модуль 2. Реалізація інклюзивного навчання в умовах закладів загальної середньої освіти

Максимальна кількість балів – 35. За кожен тему студент може одержати максимально 5 балів + 10 балів за самостійну роботу.

Критерії оцінювання студентів на практичних заняттях

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
5	відмінно	Відповідь або виконання завдання характеризується правильністю та повнотою без допомоги викладача. Студент вільно володіє термінологією з теми, логічно викладає матеріал, може самостійно навести приклади із власних спостережень, провести порівняльний аналіз явищ, що висвітлюються Рівень відповіді або виконання завдання є творчим.
4,5	добре	Відповідь або виконання завдання характеризується повнотою з незначними огріхами, що виправляються студентом самостійно без надання допомоги з боку викладача. Студент володіє матеріалом з теми, використовує терміни, може дати їм визначення. Викладення матеріалу з теми є чітким, логічним з наведенням прикладів із власних спостережень, використанням знань із суміжних дисциплін. Порівняльний аналіз явищ, що висвітлюються, виконує за допомогою консультації викладача (за навідними питаннями).

		Рівень відповіді або виконання завдання є продуктивним.
4	добре	Відповідь або виконання завдання характеризується недостатньою повнотою, але правильністю. Студент володіє обсягом знань та умінь, які є необхідними для розкриття теми, користується термінологією, однак визначення поняттям надає неточно. Під час проведення порівняльного аналізу досліджуваних явищ студент може припускатися окремих неточностей, які виправляє після надання консультативної допомоги викладача. Рівень відповіді або виконання завдання є продуктивним.
3,5	задовільно	Відповідь або виконання завдання характеризується неповнотою і проводяться за допомогою консультації викладача. Студент неточно використовує терміни або зазнає труднощів під час характеристики визначень ключових понять теми. Під час проведення порівняльного аналізу досліджуваного явища спостерігається порушення логічності та точності. Необхідна консультативна допомога з боку викладача. Рівень відповіді або виконання завдання є репродуктивним.
3	задовільно	Відповідь або виконання завдання характеризується фрагментарністю і є можливими тільки за умови надання консультативної допомоги викладача. Студент частково володіє матеріалом з теми, не користується ключовими термінами, не може самостійно навести приклади із власних спостережень. Викладення матеріалу відбувається на репродуктивному рівні зі значною кількістю огріхів та неточностей під керівництвом викладача
1-2	незадовільно	Відповідь або виконання завдання характеризується неправильністю та фрагментарністю, відбуваються під керівництвом викладача. Теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою курсу, засвоєно частково, необхідні практичні уміння не сформовано.
0	незадовільно	Відповідь відсутня.

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
10	відмінно (A)	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент системно володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією, у тому числі і за допомогою НІТ, має власну думку щодо викладеного матеріалу, здатен її аргументувати, робить висновки
9	добре (B)	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією.
8	добре (C)	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент може доповісти основні положення проведеної роботи без глибинного аналізу, узагальнення матеріалу та підведення підсумків.
7	задовільно (D)	Завдання виконано вчасно, його зміст поверхнево або фрагментарно розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент не проводить аналізу джерел, з яких було отримано інформацію, не здатен узагальнити та систематизувати матеріал, зазнає труднощів під час презентації проведеного дослідження перед аудиторією.
6	задовільно (E)	Завдання виконано вчасно, його зміст є дублюванням відомих джерел інформації. Відсутня будь-яка аналітична обробка представленої інформації. Студент на репродуктивному рівні з помилками відтворює матеріал, не може презентувати його перед аудиторією.
1-5	незадовільно (FX)	Завдання виконано невчасно і є дублюванням відомих джерел інформації. Оформлення не відповідає вимогам, що висуваються до даного виду робіт. Студент не орієнтується у змісті представленого матеріалу.

0	незадовільно (F)	Завдання не виконано або не дотримано кодексу доброчесності

Екзамен (40 балів)

Критерії оцінювання відповіді студента на екзамені

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
40	відмінно	Відповідь характеризується повнотою, глибокими, системними знаннями, вільним використанням термінології з наведенням прикладів та розкриттям теоретичних та методичних засад корекції порушення психічного або (та) фізичного розвитку, методологічної та нормативно-законодавчої бази інклюзивної освіти. Під час викладення матеріалу студент використовує знання із суміжних дисциплін. Рівень відповіді – творчий.
37-39	добре (B)	Відповідь характеризується повнотою, глибокими, системними знаннями, вільним використанням термінології з наведенням прикладів та розкриттям теоретичних та методичних засад корекції порушення психічного або (та) фізичного розвитку, методологічної та нормативно-законодавчої бази інклюзивної освіти. Викладення матеріалу відбувається на продуктивному рівні.
33-36	добре (C)	Відповідь характеризується повнотою засвоєння теоретичного матеріалу. Знання студента є достатніми для розкриття питання, він вільно користується термінологією, може розкрити

		методичні засади подолання порушення психічного або (та) фізичного розвитку, методологічну та нормативно-законодавчу базу інклюзивної освіти Допущені огріхи та помилки виправляє самостійно. Рівень відповіді – репродуктивний.
30-32	задовільно (D)	Відповідь характеризується повнотою засвоєння теоретичного матеріалу. Студент відтворює основний матеріал за поданою викладачем схемою, засвоєні знання не може самостійно пов'язати із практичною діяльністю. Рівень відповіді - репродуктивний
20-29	задовільно (E)	Відповідь характеризується фрагментарністю, неповнотою засвоєння теоретичного матеріалу. Викладення матеріалу відбувається з численними огріхами та порушенням логіки, на репродуктивному рівні.
0-19	незадовільно (FX)	Відповідь відсутня або не відображає зміст питань Повторне складання екзамену або повторне вивчення дисципліни.

11. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні:

1. Вавіна Л. Діти з особливими потребами у загальноосвітньому просторі: початкова ланка / Л.Вавіна, В.Засенко, Т.Сак, Н.Софій, О.Таранченко. – К.: Генеза, – 2004. - 152 с.
2. Колупаєва А.А. Діти з особливими потребами та організація їх навчання / А.А.Колупаєва, Л.О.Савчук.- К: Квінта, 2011.
3. Колупаєва А. Інтегративні тенденції в освіті дітей з особливими потребами в Україні / А.Колупаєва. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://canada-ukraine.org/ukr_Journal_V1.htm.

Додаткові:

4. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>.

5. . Лорман Т. Інклюзивна освіта. Підтримка розмаїття у класі : практ. посіб. / Т. Лорман, Дж. Депплер, Д. Харві; пер. з англ. – К.: СПД–ФО Парашин І.С., 2010. – 296 с.
6. Миронова С.П. Педагогіка інклюзивної освіти [навчально-методичний посібник]. – Кам'янець-Подільський, 2016. – 164 с.
7. Теорія і практика інклюзивної освіти [навчально-методичний посібник] / Упорядник Бондар К. М. – [2-ге вид., доп.]. – Проект «Підтримка інклюзивної освіти у м. Кривий Ріг», вид. ФО-П Чернявський Д.О., 2019. – 170 с.

Інтернет-ресурси:

8. <http://knowledgeloorm.org/pd>
9. www.includingsamuel.com
10. www.includingsamuel.com/screenings/host.
11. www.IncludingAllKids.org